

BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA
Generalno tajništvo

Broj: 05-02-2449/09
Sarajevo, 8.4.2010. godine

01,02-02-9
09.04/10
S

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO: 09.04.2010			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Radni broj	Broj prijema
01,02-02-9		27/10	

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BiH

- Zastupnički dom -
- Dom naroda -

SARAJEVO

PREDMET: Prijedlog zakona o zabrani svih fašističkih i neofašističkih organizacija i uporabi njihovih simbola u BiH

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 117. sjednici održanoj 25.3.2010. godine, utvrdilo je Prijedlog zakona o zabrani svih fašističkih i neofašističkih organizacija i uporabi njihovih simbola u Bosni i Hercegovini, te zaključilo da se isti dostavi Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine uz prijedlog da se razmatra po temeljnom zakonodavnom postupku.

U svezi s navedenim, u privitku dostavljamo Prijedlog zakona o zabrani svih fašističkih i neofašističkih organizacija i uporabi njihovih simbola u Bosni i Hercegovini, na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku. Istodobno dostavljamo i elektronsku verziju Prijedloga zakona.

S poštovanjem,

GENERALNI TAJNIK
Zvonimir Kulleša

ПРИЈЕДЛОГ

На основу члана IV 4.a) Устава Босне и Херцеговине, Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине на сједници Представничког дома, одржаној _____ 2010. године, и на сједници Дома народа, одржаној _____ 2010. године, усвојила је:

ЗАКОН О ЗАБРАНИ СВИХ ФАШИСТИЧКИХ И НЕОФАШИСТИЧКИХ ОРГАНИЗАЦИЈА И УПОТРЕБЕ ЊИХОВИХ СИМБОЛА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

ПОГЛАВЉЕ I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1. (Предмет закона)

У циљу спречавања подстицања националне, расне или вјерске мржње и насиља међу народима и грађанима Босне и Херцеговине овим законом забрањује се било који облик дјеловања, регистравања фашистичких и неофашистичких организација као и употреба фашистичких и неофашистичких симбола у Босни и Херцеговини.

Члан 2. (Дефиниције)

(1) Фашистичке и неофашистичке организације у смислу овог закона су групе основане са циљем промоције идеја и доктрина које су фашистичке, расистичке или ксенофобичне и које у свом називу имају симбол или ознаку која је историјски потврђена као фашистички или неофашистички симбол и/или користе фашистичке или неофашистичке или било које друге симболе којим се шири мржња или позива на уништење или истребљење неког народа, расе или етничке или мањинске групе засноване на супериорности једног од босанско-херцеговачких конститутивних народа или других босанско-херцеговачких или страних националних, расних или етничких група над другима и/или које у свом оснивачком акту имају текст или садржаје којим се промовишу, заговарају или проводе идеје усташке, четничке и организације ослоњене на традицију Ханџар дивизије, а изрази који се користе у овом закону имају следеће значење:

- a) „Четничка“ организација је свака група која се експлицитно угледа на и промовише идеологију и дјела војних, милицијских и паравојних група које су одговорне за ратне злочине и злочине против човјечности како током Другог свјетског рата тако и у југословенским ратовима 1991-95, под посебним или општим називом ‘четници’.
- b) „Усташка“ организација је свака група која се експлицитно угледа на и промовише идеологију и дјела војних, милицијских и паравојних група које су одговорне за ратне злочине и злочине против човјечности како током Другог свјетског рата тако и у југословенским ратовима 1991-95, под посебним или општим називом ‘усташа’.

с) „Организација која се ослања на традицију Ханџар дивизије“ је свака група која се експлицитно угледа на и промовише идеологију и дјела војних, милицијских и паравојних група које су одговорне за ратне злочине и злочине против човјечности током Другог свјетског рата тако и у југословенским ратовима 1991-95, под посебним или општим називом ‘Ханџар дивизија’.

(2) Символи фашистичких и неофашистичких организација представљају сваки знак типичан за фашистичке и неофашистичке организације дефинисане у члану 2. став (1), тачка а), тачка б) и тачка ц) овог закона, укључујући слике починилаца ратних злочина који изазивају страхове и ширење мржње и насиља међу босанско-херцеговачким уставотворним народима и етничким групама, као и слике особа кривих за ратне злочине или злочине против човјечности. Лица крива за ратне злочине или злочине против човјечности у смислу овог закона проглашене су кривим за такве злочине пред надлежним судовима.

ПОГЛАВЉЕ II ЗАБРАНА РЕГИСТРОВАЊА, ДЈЕЛОВАЊА И УПОТРЕБЕ СИМБОЛА

Члан 3.

(Забрана регистровања)

(1) Забрањује се регистровање фашистичких и неофашистичких оргнаизација у Босни и Херцеговини дефинисаних у члану 2. овог закона.

(2) Ако организација, до сада регистрована у складу са законима у Босни и Херцеговини дјелује и/или има симболе утврђене у члану 2. овог закона, регистрација исте брисаће се у складу са овим законом.

(3) Забрањује се давање назива мјестима, улицама, трговима и правним лицима по лицима проглашеним кривим за ратне злочине или злочине против човјечности почињене, како у Другом свјетском рату тако и у југословенским ратовима 1991. – 1995. године. У смислу овог закона, лица проглашена кривим за ратне злочине или злочине против човјечности су лица која су за такве злочине проглашена кривим пред надлежним судовима.

(4) У складу са овим законом извршиће се брисање до сада додјелених назива мјестима, улицама, трговима и правним лицима по особама кривим за ратне злочине или злочине против човјечности, како у Другом свјетском рату тако и у југословенским ратовима 1991. – 1995. године.

Члан 4.

(Забрана дјеловања)

Забрањује се било који облик јавног или тајног дјеловања организација које дјелују или имају симболе дефинисане у члану 2. овог закона.

Члан 5.
(Забрана симбола)

(1) Забрањује се било који облик производње, умножавања, складиштења, презентација, ширења, посједовања, односно било који облик употребе симбола који имају изглед и садржај како је то дефинисано у члану 2. овог закона.

(2) Забрањује се извођење музичких дјела, као и снимање, производња и дистрибуција носача звука и спотова са музичким дјелима која користе, спомињу или величају фашистичке и неофашистичке организације, њихове симболе и представнике, како је то дефинисано чланом 2. овог закона.

ПОГЛАВЉЕ III КАЗНЕНЕ ОДРЕБЕ

Члан 6.
(Казнене одредбе)

(1) Правно и физичко лице које оснује или успостави организацију, удружење, политичку странку или сваку другу групу наведену у члану 2, казниће се новчаном казном од 50.000 до 100.000 КМ.

(2) Физичко лице које постане члан или на било који други очигледан начин подржава ову врсту организација, казниће се новчаном казном у износу од 5.000 КМ до 30.000 КМ

(3) Правно лице које организује окупљања припадника организација дефинисаних чланом 2. овог закона казниће се новчаном казном у износу од 20.000 КМ до 50.000 КМ.

(4) Физичко лице које организује окупљања припадника организација дефинисаних чланом 2. овог закона казниће се новчаном казном у износу од 5.000 КМ до 30.000 КМ.

(5) За омогућавање окупљања у својим просторијама припадника организација дефинисаних чланом 2. овог закона, казниће се:

а) правно лице новчаном казном од 20.000 до 50.000 КМ

б) службено лице новчаном казном у износу од 5.000 КМ до 30.000 КМ.

(6) Правно лице које омогући регистрацију удружења забрањену чланом 2. и чланом 3. овог закона или не изврши њено брисање, казниће се новчаном казном у износу од 5.000 КМ до 10.000 КМ.

(7) Службено лице и одговорно лице које омогуће регистрацију удружења забрањену чланом 2. и чланом 3. овог закона или не изврши њено брисање, казниће се новчаном казном у износу од 3.000 КМ до 10.000 КМ.

(8) Свако лице које на јавном окупљању истиче или излаже симболе који представљају или су типични за групе поменуте чланом 2. или приказује починитеље ратних злочина или злочина против човјечности казниће се новчаном казном у износу од 5.000 КМ до 30.000 КМ.

(9) У случају да правно или физичко лице у својим просторијама дозволи производњу, складиштење, умножавање било које врсте материјала за организације дефинисане чланом 2. овог закона, казниће се:

- а) правно лице новчаном казном од 20.000. до 50.000 КМ,
- б) физичко лице новчаном казном у износу од 5.000 КМ до 50.000 КМ.

(10) У случају да физичка лица која врше подјелу, продају или производњу симбола који представљају групе поменуте чланом 2. овог закона или приказују починитеље ратних злочина или злочина против човјечности казнит ће се новчаном казном у износу од 3.000 КМ до 10.000 КМ.

(11) Физичка лица која на јавном окупљању истичу или излажу симболе који представљају или су типични за групе наведене чланом 2. овог закона или приказују починитеље ратних злочина или злочина против човјечности казниће се новчаном казном у износу од 5.000 КМ до 10.000 КМ.

(12) Физичка лица која излажу симболе дефинисане чланом 2. овог закона, или их употребљавају као симболе или ознаке за тим, или користе пароле које изазивају нетрпељивост, страх и мржњу током спортских такмичења и других такмичарских догађаја казнит ће се новчаном казном у износу од 10.000 КМ до 50.000 КМ, а тимови који имају те симболе искључују се из свих такмичарских и спортских асоцијација и трајно им се забрањује рад.

(13) Изрицање новчаних казни за учињени прекршај ни на који начин неће утицати на могућност покретања тужбе у складу са важећим кривичним законима у Босни и Херцеговини.

ПОГЛАВЉЕ IV ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 7.

(Праћење примјене закона, забрана рада и брисање удружења)

(1) Примјену закона прати Министарство за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине, које има обавезу да прикупља информације о кршењу одредаба овог закона и о томе најмање једном годишње путем Савјета министара Босне и Херцеговине извјештава Парламентарну скупштину Босне и Херцеговине.

(2) Министарство правде Босне и Херцеговине, на основу пријаве поднесене и обрађене у Министарству за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине, у складу са овим законом покреће поступак и доноси:

- а) рјешење о забрани рада и/или брисању из службених евиденција регистрованих организација које дјелују или користе симболе дефинисане чланом 2. овог закона;
- б) рјешење о брисању назива мјеста, тргова, улица и правних лица, дефинисаних у члану 3. став (3) овог закона, из свих постојећих регистара у Босни и Херцеговини.

(3) Против рјешења из става 2. овог члана може се покренути управни спор пред надлежним одјелом Суда Босне и Херцеговине.

Члан 8.
(Усаглашавање осталих прописа с овим законом)

- (1) У случају постојања несагласности других закона с овим законом у поступцима по овом закону, примјењиват ће се овај закон.
- (2) Сви закони којима се регулише регистрација правних лица ускладиће се са овим законом у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 9.
(Ступање на снагу)

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Босне и Херцеговине“.

ПСБиХ, број _____/___

Сарајево

Предсједавајући
Представничког дома
Парламентарне скупштине БиХ
Милорад Живковић

Предсједавајућа
Дома народа
Парламентарне скупштине БиХ
Сулејман Тихић

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I – УСТАВНО-ПРАВНИ И ЗАКОНСКИ ОСНОВ ЗА УВОЂЕЊЕ ПРОПИСА

Уставом Босне и Херцеговине чланом IV 4.a) предвиђено је да Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине доноси законе у циљу извршавања обавеза Босне и Херцеговине везаних за члан II 1. Устава БиХ – Људска права и основне слободе и члан 2. – Међународни стандарди, а у вези са чланом II 3. Каталогом права који утврђује да су све особе на територији Босне и Херцеговине једнаке у уживању људских права и основних слобода почев од егзистенцијалног људског права на живот, преко права особе на личну слободу и сигурност што укључује забрану мучења, нечовјечног поступања и кажњавања, држање у ропству или потчињености до права на слободу мисли, савјести и вјероисповјести које подразумјева слободу изражавања, мирног окупљања и одабира мјеста пребивалишта.

Европска конвенција о људским правима и основним слободама (из 1950. године) је саставни дио Устава Босне и Херцеговине и као таква има снагу директне примјене у босанско-херцеговачкој јурисдикцији, па самим тим и члан 14. Конвенције који забрањује сваки вид дискриминације директно је примјењив у правном систему БиХ као и Протокол 12, којим је уведена општа забрана дискриминације.

Такође, и други међународни инструменти за заштиту људских права заснивају се на принципу забране дискриминације (нпр. Међународни пакт о грађанским и политичким правима, Међународни пакт о економским, социјалним и културним правима, Конвенција о правима дјетета, те Конвенција о забрани тортуре, мучења и других нехуманих поступака или казни).

II – РАЗЛОЗИ ЗА УВОЂЕЊЕ ПРОПИСА И ОБЈАШЊЕЊЕ ОДАБРАНЕ ПОЛИТИКЕ

Повељом Уједињених народа успостављен је концепт једнакости свих људских бића који је постао темељ духа свих међународних и европских инструмената за заштиту људских права и основних слобода које је прихватила и Босна и Херцеговина као чланица Уједињених народа. Основне вриједности којим се збрањује дискриминација такођер су обавезан стандард Европске уније.

Узимајући у обзир основне људске вриједности које је прихватила Босна и Херцеговина а полазећи од чињеница је да је у оквиру кривичних закона који се примјењују у Босни и Херцеговини прописано кривично дјело *'потицања националне, расне или вјерске мржње, неслоге или непријатељства'*, како се дефинише у члану 163. Кривичног закона Федерације, члану 390. Кривичног закона Републике Српске и члану 160. Кривичног закона Брчко Дистрикта БиХ утврђена је могућност кривичног гоњења за почињење ових кривичних дјела.

У наведеним члановима различито су дефинисане казне и то у:

- члану 163. КЗ Федерације БиХ прописује се казна затвора у трајању од једне до пет година;

- члану 390. КЗ Републике Српске предвиђа се новчана казна или казна затвора у трајању од највише двије године;
- члану 160. КЗ Брчко Дистрикта БиХ предвиђа се казна затвора у трајању од једне до пет година.

Такође је уочено и то на основу релевантних извјештаја о стању људских права у Босни и Херцеговини да постојећи ситем кривичних санкција у Босни и Херцеговини није на адекватан начин регулисао питања која се односе на обезбјеђење одговарајућих правних прописа којим се *„директно забрањује дјеловање организација и појединаца, симбола и осталих обиљежја којим се подстиче на националну, расну или вјерску мржњу“*.

Полазимо и од тога да је неупитна обавеза власти Босне и Херцеговине да донесе законе и објезбиједи практичне мјере којим се сузбија ширење националне, расне или вјерске нетрпељивости и нарушава безбједност грађана због испуњења њених међународних обавеза а највише због потреба да обезбиједи даљи развоја демократских вриједности у бх друштву.

Тренутно не постоји *правни начин за кривично гоњење поменутих организација, које стога имају слободу да шире своје дискриминаторске идеологије*. Овај недостатак прописа даје поруку о некажњивости, коју чак и институције прећутно подржавају. Доношење овог закона ради тога је веома важно, јер се њиме објезбјеђује снажан израз друштвене осуде одређеног понашања и група које га подржавају.

Под фашистичком организацијом обично подразумијевамо оне групе чији је циљ успостављање режима са фашистичком идеологијом на штету демократских институција. Овај закон има намјеру обухватити групе које промовишу такву идеологију, а које су, узгред, неуставне. Међутим, све фашистичке партије које су историјски постојале у Босни и Херцеговини односиле су се искључиво на националну припадност и карактерисала их је изражена расистичка идеологија према онима који нису чланови те националне заједнице.

У овом закону наведени су примјери три најважније фашистичке организације у Босни и Херцеговини, иако се законом забрањује свака фашистичка и неофашистичка организација. Главни циљ овог закона је супротстављање дискриминацијском понашању које промовишу ове организације, чији је циљ одржавање и његовање подјела међу босанским народима.

Фашистички симболи који приказују починитеље ратних злочина и злочина против човјечности такође се забрањују овим законом зато што фашистичке организације често користе слике познатих ратних злочинаца у сврху пропаганде или застрашивања, обзиром да они симболизују борбу за превласт једне националне, вјерске или етничке групе над другом.

III УСКЛАЂЕНОСТ ПРОПИСА С ЕВРОПСКИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ

Између Босне и Херцеговине, с једне стране и европских заједница и њихових држава чланица, са друге стране, склопљен је *Споразум о стабилизацији и придруживању* као

документ од посебне важности за развој законодавства, из којег произлазе потребе да се ова проблематика законски регулише на cjеловит начин, а према стандардима које прописује регулатива Европске уније.

Склапањем наведеног Споразума, Босне и Херцеговине је и формално преузела обавезу усклађивања свог cjелокупног законодавства с прописима ЕУ.

Принцип недискриминације кључна је вриједности ЕУ а ојачан је Повељом о основним правима која у члану 21 (1) изјављује да је дискриминација на бројним основама „забрањена“. Конкретније, Директива о расној једнакости (2000/43/ЕЦ) потврђује да су расизам и дискриминација камен спотицања за друштвену и економску интеграцију тј. интеграцију било које будуће чланице ЕУ.

Босна и Херцеговина је снажно опредјељена да се у свих друштвеним сегментима укључи у европске интеграције.

У вези с наведеном обавезом, за Босну и Херцеговину је потребно нагласити и важност директива Савјета Европске уније које и Босну и Херцеговину, као чланицу Савјета Европе, обавезују на поштивање принципа недискриминације чија имплементација се осигурава доношењем и овог закона.

Посебно мјесто има и УН односно Међународна конвенција о укидању свих облика расне дискриминације из 1965. године, чија чланица је и Босна и Херцеговина, којом се осуђује сваки облик расне дискриминације, а државе чланице Конвенције се „обавезују да ће свим одговарајућим средствима и без одлагања проводити политику која тежи да укине сваки облик расне дискриминације...“

IV ПРОВЕДБЕНИ МЕХАНИЗМИ И НАЧИН ОСИГУРАВАЊА ПОШТИВАЊА ПРОПИСА

Министарство за људска права и избјеглице БиХ је дужно пратити примјену овог закона, што је дефинисано кроз систем прикупљања информација о предметима дискриминације који су обавеза свих надлежних органа у Босни и Херцеговини.

Сви ови елементи утврђени овим законом обезбјеђују одговарајуће проведбене механизме за примјену овог Закона, а који су, с друге стране, појачани предвиђањем казних одредби за кршење овог закона.

V ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ЗА ПРОВОЂЕЊЕ ПРОПИСА И ФИНАНСИЈСКЕ ЕФЕКТЕ ЗАКОНА

За провођење овог закона нису потребна посебна средства са обзиром да је у надлежности постојећих институција да проводе овај закон.

VI ОПИС КОНСУЛТАЦИЈА ВОЂЕНИХ У ПРОЦЕСУ ИЗРАДЕ ПРОПИСА

У циљу усаглашавања текста овог закона одржане су јавне расправе и то једна у организацији Министарства за људска права и избјеглице БиХ и Министарства правде БиХ која је одржана 25. маја 2009. године у Сарајеву. Поред јавне расправе коју су организовала министарства одржана је и јавна расправа 12. јуна 2009. године коју је организовала невладина организација Имам петљу Гариwo. Рјешења која су понуђена у овом тексту великим дијелом одражавају и њихове ставове и приједлоге који су прилагођени садашњим законским рјешењима и не захтјевају значајне измјене и допуне постојећих закона.